

O Volapükaflens Valöpo!

Kaenav eprogedon ün dels obsik mu vifiko. Ven betikobs televidömis, telefonis polovik e nünömis, ad nemön te anikis dinas nulädik, stunükobs vemo. Rufats obas neai isevons dö dins somik; jenöfo ünemoms onis milagis. Ab nolavans ya evotafomons „milagis" at, ed anu binons mageds aldelik. No kanobs fomälön lifi nen ons.

E tefü püks-li? Ebinons-li i milags in tef at? Ün paset, e no spikob dö yels mödik, if äviloy tradutodi bosa in pük foginik ini pük lomänik, imutoy u lärnön püki tefik saidiko, u pelön eki ad dunön vobi somik. Ab jino no plu! Cin „milagik" votik petüvon, kel traduton vödemi de pük bal ini pük(s) votik. Kanoy remön oni ad gebön in nünöm. Elilob, das kaliet pükik anu no binon nen pöks, ab fovo obinon gudikum, bi voboy ai plu ad gudükumön siti ma kel jäfidon.

E tefü pük bevünetik-li? Neodoy-li püki somik anu ven kanoy getön tradutodis (le)gudik atmodo?

Äsä esagob, sit löpik no binon nen pöks, ab nendoto binon mu frutik pro utans, kels vilons tradutön mu vifiko dokümis veütik. Ab ma sit at, kanoy te reidön pükis; no kanoy spikön onis. Ed in tef at, pük bevünetik labon buädi gretik, bi atmodo kanoy spikön pösodiko ko mens. Ab ven tefon büsidi, ba tedans no nitedälons somödo dö atos.

Fütür pro püks bevünetik no binon gudik. Pos yels mödik voba ad nüdugön püki somik ini lif netas, no nog eplöpoy ad lölöfiko ledunön osi. Taädo tuvoy, das lanäl fibikon ai - ba neodoy „milagi" votik ad süadükön menefi tefü atos.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Ralph

DÖ GRETOT E BÄLDOT LEVALA
Fa hiel John Redgwell

Nolavans disputons suvo dö gretot e bäldot levala, ab cedü ob binos dinäd pro filosopans.

Mutoy säkön: „Kis binon „leval"?

Utosi nemobs „levali" löloti utosa, kelosi kanobs u kanobsöv logön me logs u tuvön me stums nolavik.

Ab dins at dabinons spadiko e timiko. Ye kod levala binon ni spadik, ni timik. Binon binäl dinas valik ä tikäla menik. Jenöfo binon „Seved Klinik." Binon nenfinik e laidulik.

Votaflano kanoy säkön: „Labon-li leval primi e fini?" - Betikobsös atosi!

Nolavans etüvons galaxidis lefagik, too ai mögos, das dins mödikum dabinons etflanü din fagikün. Ye if din semik patüvon, muton dabinön tö fagot semik.

Leval sevovik binon niludo nenfinik, ab jenöfo finik. No kanoy logon, lilön, kontagön, igo sevön dini tö fagot nenfinik! Bi leval binädon me dins, ai muton binön obes finik.

Tefü bäldot levala, i muton binön niludo nenfinik, ab jenöfo finik.

Bäldot tefon timi. Leval sevovik dabinon timiko. Tim no kanon labön primi, bi prims valik binons ün tim semik; demü atos büniludons dabini tima.

Otmodo tim no kanon labön fini, bi fins valik büniludons dabini tima. Too, if sevoy, ud igo betikoy jenoti seimik, muton jenön ünü tim semik.

Ai mögos ad fomälön dini tö fagot gretikum, ka tö fagot dina seimik pesevöla. Otmodo ai mögos ad fomälön jenoti äjenöl bü jenot primik pesevöl. Ye dins e jenots valiks mutons binön finiks.

Bi leval binädon me dins e jenots, kludob, das leval binon finik. Te spad e tim ito binons nenfiniks. Ye no kanoy sevön spadi nen dins u timi nen jenots!

Üfo, kins binons „spad nen dins" e „tim nen jenots?"

Cedü ob binons kod levala valik - binäl dinas valik ä tikäla menik.

Do no kanoy sevön oni äsä kanoy sevön dinis e jenotis, jenöfo sevoy oni ai as binäli oyik.

Leval logädik binon niludo nenfinik. Binäl levala obsik, kludo, binon laidüpik.



GRAMATAGUL

KONOTIL SETULA
(Vöds verätik pubons me tonats slobik)

Lödobs *tö* Berlin. Dom obsik binon *äl* sulüd. Jimatan golof aldeliko *sui* süt ad visitön selidöpis. Plidob ad vegön lü zänod. *Tö* top at kanoy logön bumis nitedik. Dom obsik binon nulädik. Yan fidacema dugon *äl* sälun. Ab enu elabobs fikulis ko puls badöfafredik, kels epenoms vödis badik *sui* gadamön. Domadil, keli gebobs suviküno binon *äl* nolüd; sekü atos, no kanobs küpedön ai gadi, kel binon *äl* sulüd. Puls at suvo i grämoms *sui* mön ad favükön obis. Ün del somik, balan omas efalom *sui* glun. Binobs famülans nätimik; visitobs alvigiko röletanis, kels lödons in zifil *tö* fagot milmetas vel. *Tö* topäd at logoy domilis boadik mödik.

XI:84:2004

MEL DEADIK VAPIKON AI

Mel Deadik noe binon fulü sal, abi suno id obinon nen vat. Ed ünü yels luldeg, mögos, das unelogädikon.

Jenöfo vat ga vapikon, bi no dabinon gebid saidiko gretik vata. Sekü atos, bolitans bespikons fefo bumi kanäda ve veg lölik de Mel Redik jü Mel Deadik ad kanön savön oni.

Mel Deadik bo unepubon ünü yels luldeg if disin ad yümön oni ko Mel Redik no ofidunon.

So äsagom ün mul yunul Ministeran gididü vatiblün se Yordanän, hiel Hazem Nasser, kel änunom limanes kolköma bevünetik tefü vat disini ad bumön kanädi bevü mels tel - lunotü za milmets teltum. Otüpo älapelom lü jäfüdisevans in Tats-Pebalöl, Yurop ed in läns Larabänik ad stüt. „Pläo Mel Deadik riskädikon ad nepubön ünü yels luldeg okömöl," äsagom.

Nivod mela efalon laidiko sis yel 1935, e leigodü stad yelas mäldeg, gretot mela adelo binon kilnaiko läsikum. Mel Deadik adelo dalabon te degdili vata se Flum Yordan, keli ägeton büo. Vat at pagebon zeilü feilav in Yordanän e Yisraelän.

Pö bän mela, semikna dabinons hogs dibik jüesa mets teldeg. Ejenos anikna, das mens efalons ini ons.

Stüt finenik ya pebegon de Bank Volik. Ma hiel Hazem Nasser, te jel züamöpik Mela Deadik ofrädon plu ka dolaris balion.

Mel Deadik binon feled vata salikün vola. Sal vetükon meli, kel sinifos, das binos fikulik ad sadön us. Nivod geilik sala sinifon, das no dabinons fits in mel; te bakters kanons lailifön. Ab törans mödik labü skinanäfäts visitons Meli Deadik ün yel alik, vat kela benükon onis. Too jekälim esmalükon numi visitanas.

Jireg Lägüptänik Kleopatra päjänälof sovemo fa mel, das äbegof löfäbi oka, hiel Mark Antony, ad ninükön oni in Román. Jigam hiela Lot äloveivotof ini kölüm sala sosus igelogedof ledesiriko lü zifs elas Sodom e Gomorrah nilü Mel Deadik - ed äsä nem jonon osi, penäds famik Mela Deadik I pätüvons in lekevs nilü mel.

Mel Deadik voiko no binon mel, ab lak ninik in fälid su mied Yisraelänik-Yordanänik labü sal biedik. Adelo feled ota binon mets 410 dis nivod mela, seko binon dil donikün vola. Disin nulik otovon vati jü mets 395 dis nivod mela.

• • • • • •

PENED DE SÖL BRIAN R. BISHOP

O redakan digik!

In pened redakana ed in lartüg tiädü „Latin – Pük Katulima" pesagos, das ob no äverätob, ven isagob, das Glüg Katulik elüvon latini. Ol e lautan lartüga verätiloms, ob verätikumob. Ekö kikodo.

Ol e lautan verätols, das latin binon pük calöfik Glüga; das dabinon Fünod „Latinitas," laböl gasedi otnemik, e das Pädan Reginald Foster, noganükan hitüpajula, vobom in Tatasekretanefa Vatikänik. Binon pük calöfik, ab lenemödo pageböl. Kodü dunods nemödik, Fünod „Latinitas" e gased okik nemödo pasevon, e sogäds votik ko gaseds latina liföl labons fami vemo gretikum; do gididon ad dabükön bukis latinik, dabükon ti noniki, ed onis nek reidon.

Pemäniotom Pädan Regnald Foster. Hitüpajuli okik soaliko noganükom. Atosi it äsagom, bevü dins mödik, dö sev latina in Glüg; „Seiman, kel sevom latini ömiko binom man loga bal in län bleinanas." E „Konsälanef Telid äjedon latini su masati zänedöfotas." Ekö vöds votik fa Pädan Foster, latinipükan leskilik e, kodü cal, lekonfidöfik dö stad latina: „Vob Sekretanefa edoniofalon. Büo äpenon penedis lü läns valik; bü yels deglul u teldegs, Vatikän benosekiko ägebon latini

äs nunotömi cifik, ed äspeton, das kultals vola valik ösuemoms oni. Nutimo latin vedon dunod lezälik u dekik äs leigeds galanas Jveizänik."

Dönu: „Dü papalam at geb latina efalon donio kloak." [Logolös: eli „The Future of the Past" (= Fütür paseta) fa hiel Alexander Stille, 2003, ISBN 0-330-37353-0, padis 245-297 ed eli „Caveat to Vatican: more Latin, less lingua franca," (= Nuned Vatikäne: plu latin, läs püka bevünetik" in el „New York Times" - lartügs pevälöl se el „Daily Telegraph" tü del 3id yunula, yela 2004].

Adelo binos vemiküno fikulik e seledik ad beкömön mäsädi latinik, kö kanoy pabalatön ko utans, kels plekoms nun ed in yeltums, is ed in vol lölik. [If vipoy, labob ladetis sogedas pro mäsäd latinik, kels labons timis e topis]. Kultans neai reidoms vobotis rigik lekreda fa Godavans vönik medü pük omsik. No zesüdos u digädos ad plonön u steifön plu.

Is epenob te dö Glüg. Läbiko pük patuvon e pagebon veitiküno plödo - Deo Gratias!

✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝ ✝

(Noet redakana: In pened tefü lartüg fa flen John Redgwell, söl Bishop esagom, das „pük latinik, paspiköl adelo, labon netäli nonik. Glüg lüvon oni, sodas labon reli nonik." Ab Glüg no elüvon oni; is in Scunthorpe, kanoy komön pö mäsäd in latin alvigiko!)

✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲ ✲

MANS DIFIK

Man, kel vobom me nams oka binom voban; man, kel vobom me nams e brein okas binom febodan - ab man, kel vobom me nams e brein e lad okas binom lekanan.
(Ma hiel Louis Nizer)

VENUD ETRAVÄRON DELO SOLI

Mens da vol lölik älogedons lü sil tü del 8id yunul, ven äkanons logön pubodi, keli nek liföl ilogon büo, sevabo: beiädi Venuda travärü sol.

Äbinos naed balid sis yel 1882, das planet Venud ibeiädon bevü tal e sol ed äkanon palogön su sirkül solik.

Jenot at äblinon milis menas plödio ad logedön lü sil me lünäts dagik ad jelön logis. Sil äbinon pato litik in dils mödik vola, kel ädälon logoti gudik puboda.

Beiäds somik padigidons vemo fa stelavans. Dälons studis ledibik yegas, kels travärons suni kodü lit gudik. Yegs silik mödik pesävilupons otmodo.

Beiäd Venuda päbepenon ün yel 1639 fa stelavan nemü Jeremiah Horrock. Jenon alo pos yels tum teldegtel. Beiäd okömöl ojenon ün yel 2126; ye at no pologon so vidiko äs beiäd pepasetöl.

Venud binon kildegnaiko smalikum ka sol.



KISI ÜFO DUNOLÖV-LI?

Ün del seimik hisaludan Francis di zifil 'Assisi' äcopom gadi oka. Beigolan äsäkom ome: „Kisi dunolöv-li if äsevom sunädo, das ödeadol bü solamodonikam dela at?" „Öfinükob vobi obik in gad," ägespikom.

\- - - - - - - - - - - - - - - -

SAGAT HIELA GEORG BERNARD SHAW

Ven äbinob man yunik, äküpetob, das dinis zül se deg, kelis ädunob, äneplöpons. Ab no ävilob binön neplöpan - sekü atos, ävobob degna plu.

NUNILS SE VOL LÖLIK

MAT NELÄBIK

Lindänan, kel äskanom kodü yam matana demü mesed oka lesmalik, äcöpom linegi ofa. Hiel Enadul Mullick, kel binom viktualitedan, ägebom copömi ad sekötön linegi matana in kvisinöp. „Mat no äbinof läbik; himatan ekoefom krimi oka," äsagom poldan.

KOD PEREVIDÖL VÖDEMITÖBA

Ma nolavans, kod vödemitöba (= dyslexia) no labon licini ot da vol. In Tsyinän, samo, jinos, das labon licini difik, bi pük läna at dalabon stabi sümbolik, pla lafabik. Letüv at kodon, das dotoy tefü büoced stäänik, das vödemitöb labon kodi valemik. Plao vestigans cedons, das paflunon levemo dub kuliv patik.

MAN EGLÖFOM MAXÜLI NULIK

Nunoy, das kötetavans egebumoms logodi mana posä iglöfoms maxüli nulik su bäk oma. Pos vigs fol man, kel labon lifayelis luldegmäl, äkanom juitön fidädi legudik naedü balid ünü yels zül. Büo te äkanom fidön viktualis molik e supi posä dil gretik maxüla pimosumon kodü kanser. Kötet pionirik at pädunon fa nolavans Deutänik.

LOGODS REDIK!

Potacalans Linglänik esäkusadoms okis, bi lödans za teltum vilaga no egetons poti dü vig lölik kodä ävakenom penediblinan. Za doms züldeg in vilag 'Comberton' nilü zif Cambridge no egetons poti dü vig pasetik, bi potacifs iglömons ad cälön penediblinan votik ad atos.

SAUNÖ!

Primät poldik ad tirädön bludigivans in zif Prag (Tsyegän) eplöpon levemo sisä eprimoy ad lofön biri glatik. Nibuds eblinons Tsyegänanis se dil alik läna Ad givön liäti lafik bluda. Töko egetons zöti völadü liäti bal bira äsi lebonedi balyelik gaseda pöpedik.